

Идентифициране на потенциала за превенция.

Оценка на възможностите

1. Описание на процеса „Идентифициране на възможностите“.

Оценката на възможностите е инструмент за анализ, резултатите от който са:

- преглед на съответните планове, програми и наредби;
- идентифициране на слабости, които възпрепятстват намаляването на риска;
- прилагане на подходяща стратегия за намаляване на риска;
- идентифициране на възможности за установяване или въвеждане на политиката за намаляване на риска;
- установяване на цели, базирани на разбирането на ръководството и на техническите възможности на Областта, Общината;

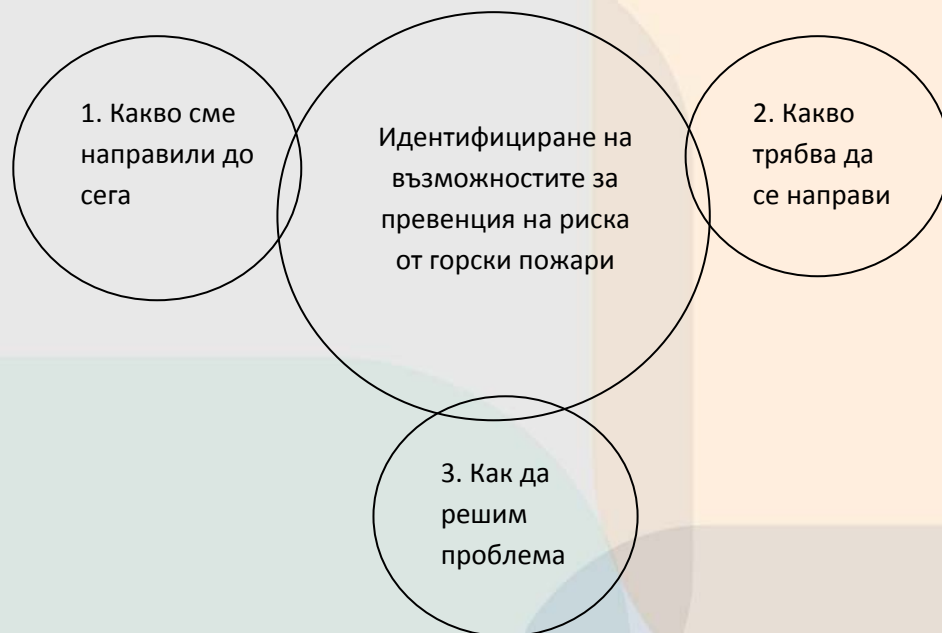
В допълнение оценката на възможностите дава възможност за приоритизиране на действията – дали са целесъобразни и възможни за прилагане съгласно регулаторната рамка, ниво на административна поддръжка, физически ресурси и политическа ситуация. Оценката на възможностите показва също и мерките, които трябва да бъдат предприети и да бъдат подпомагани.

Комбинирана с оценката на риска, оценката на възможностите дава възможност на обществото да конкретизира действията по намаляване на риска съобразно възможностите и ограниченията на всяко ведомство (организация).

Идентифицирането на възможностите може да бъде илюстрирано от следната фигура:

2. Планиране и регулаторни възможности.

Първата част от стъпките по оценяване на потенциала за превенция е теоретичната обосновка и подготвеност на участниците.

- изготвени и приети от общинския съвет планове за защита при различните видове бедствия – част Защита от горски пожари;
- утвърден Аварийен план за защита на общината от горски пожар;
- съгласуван и утвърден Оперативен план с посочени срокове за извършване на дейностите по защита на горите от пожари – важи за всички общини от областта;
- изготвени планове за евакуация на застрашеното население;

- прилагане на Наредба за управление на горските територии, собственост на Община Стара Загора или на държавата.
- прилагане на Наредба за обществения ред в Община Стара Загора

3. Административен и технически капацитет за изпълнение на мероприятията – това са всички заинтересовани страни на местно и регионално ниво, посочени в началното описание на проекта PRISMA.

Органи за управление

1. **Щаб за изпълнение на общинския план за защита при бедствия.**

- 1.1. Сектор "Анализи и информация"
- 1.2. Сектор "Аварийно- възстановителни дейности"
- 1.3. Сектор "Евакуация и настаняване"
- 1.4. Оперативна група №-1, 2, 3

Оперативни дежурни

2. Дежурен на обекта;
3. Оперативен дежурен на община Стара Загора;
4. Дежурен в РС "Пожарна безопасност и защита на населението"
5. Дежурен в Първо районно управление "Полиция"
6. Дежурен в Второ районно управление "Полиция"
7. Дежурен на Центъра за спешна медицинска помощ

Разузнаване

8. Разузнавателна група на РС "Пожарна безопасност и защита на населението"

населението"

9. Разузнавателна група №-1 на Общинска администрация;

10. Наблюдатели от общинска полиция

Дежурни части на Единната спасителна система

11. Аварийна група на обекта

12. Дежурен Спасителен екип

13. Дежурни екипи РС “Пожарна безопасност и защита на населението”

14. Дежурни полицейски екипи Областна дирекция “МВР”

15. Дежурни екипи на филиала на Центъра за спешна медицинска помощ

16 Доброволни формирования.

Въпреки законовото изискване за това, местното управление е затруднено при идентифицирането на „доброволци” от населението в съответните региони, които да участват в борбата с пожарите, независимо че формированията вече са сформирани и поетапно преминават обучение.

Традиционно България не е установила необходимост да поддържа големи възможности за управление на пожарите на горски и селски площи. Единствено през последното десетилетие са възниквали сериозни и обширни горски пожари.

Съществуващата система за управление на пожарите не може да се справи със силното увеличаване на пожарите. Страната, респ. областта и общината, почти не разполага с пожарни камioni, които да са подходящи за гасене на горски пожари, освен малкото количество стари руски автомобили с голям разход на гориво. Наличието на ръчни инструменти, с които се подпомага на практика гасенето на пожари, е също недостатъчно.

4. Обществено – политическа ситуация.

Ръководството на Областта (Общината) приема политиката и програмите за намаляване на риска от бедствия, в случая по защитата от горски пожари – високо ниво на оценка.

5. Анализ на „дървото на грешките“.

В плана за намаляване на риска от бедствия оценката на възможностите се представя като (група от) мерки за всеки вид опасност в рамките на плана. Това може да включва:

- Про-активни мерки (преди да е настъпил риска)
- Мерки за намаляване на вероятността
- Мерки за намаляване на ефекта
- Мерки за намаляване на уязвимостта

Дейности	Горски пожари	
	Какво е направено	Какво предстои да се направи
Про-активни дейности	Осигуряване на прегради в горите;	Ограничаване на достъпа в сухия сезон Картиране на застрашените от пожар насаждения чрез стандартна класификация Изработване на скала на риска от пожари
Намаляване на вероятността	Предписано/целево изгаряне	Почистване на горите за предотвратяване на разрастването

		<p>на пожари;</p> <p>Контролиране на горивото при използване на механични резачки</p> <p>Информирание и изграждане на култура у населението</p>
Намаляване на ефекта	<p>Възстановяване на стари и създаване на нови пожарозащитни пояси и минерализовани ивици.</p> <p>Залесяване с по-малко запалими видове (подобряване на видовото разнообразие в застрашените от пожар райони)</p>	<p>Увеличаване на противопожарните просеки.</p> <p>Изграждане на наблюдателни кули (ранно предизвестяване)</p> <p>Залесяване с по-слабо запалими видове (подобряване на видовото разнообразие в застрашените от пожар райони)</p>
Намаляване на уязвимостта	<p>Строителни ограничения</p>	<p>Пътища за евакуация, определяне на места за събиране на посетители и безопасно извеждане от парка, които са добре поддържани и обозначени.</p> <p>Ограничаване на достъпа в зони с регистрирана най-</p>

		голяма опасност от пожари през пожароопасния период.
Подобряване на реакцията	<p>Изградени са пътища за достъп.</p> <p>Създадени са доброволни формирания в общините.</p> <p>Сключен е договор с охранителна фирма с цел предотвратяване на пожари и незаконна сеч.</p>	<p>Изграждане на водни резервоари; Противопожарни хидранти;</p> <p>Подобряване на пътищата за достъп на пожарната.</p> <p>Изграждане на нови пожарни кранове.</p> <p>Пълноценно използване на доброволните формирания и ПБЗН.</p> <p>Назначаване на противопожарни патрули през лятото.</p> <p>Закупуване на ръчни пръскачки.</p>
Подобряване на възстановяването		<p>Залесяване с пожароустойчиви видове.</p> <p>Политиката на МЗГ, респ. ДГС е райони с надм. височина до 700 м. да се залесяват с широколистна растителност, а над 700 м – с иглолистна</p>

6. Изводи от идентифициране на възможностите.

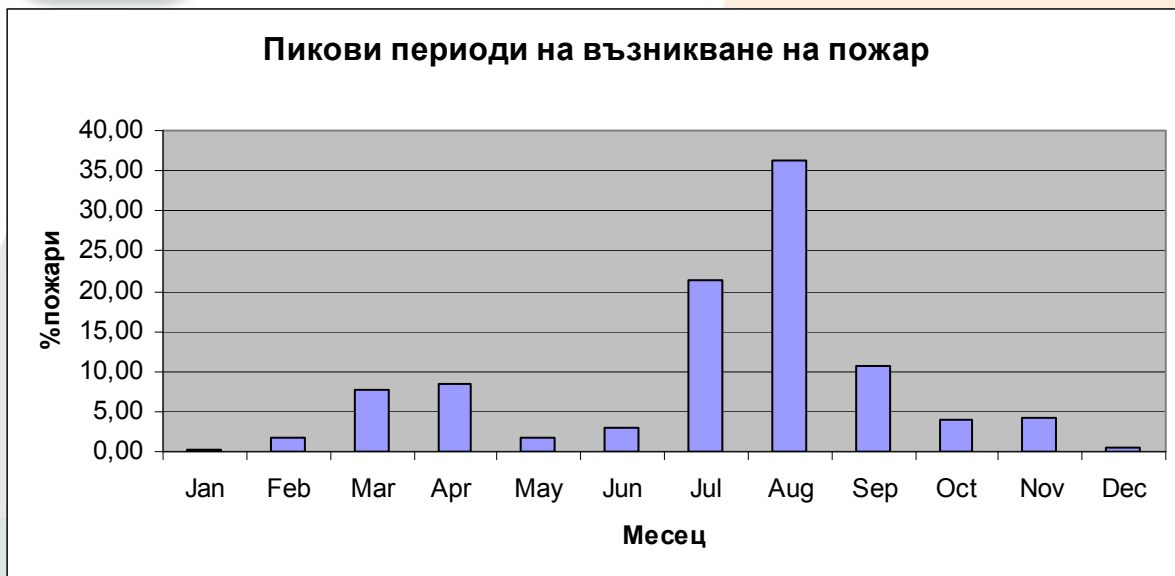
Положителни страни:

- осъзнаване от обществото на промяната в климатичните условия и зачестяването на природните катаклизми
- нарастваща ангажираност на обществото за справяне с бедствия
- започнати са начални стъпки за изучаване на опасността от пожари в училищата

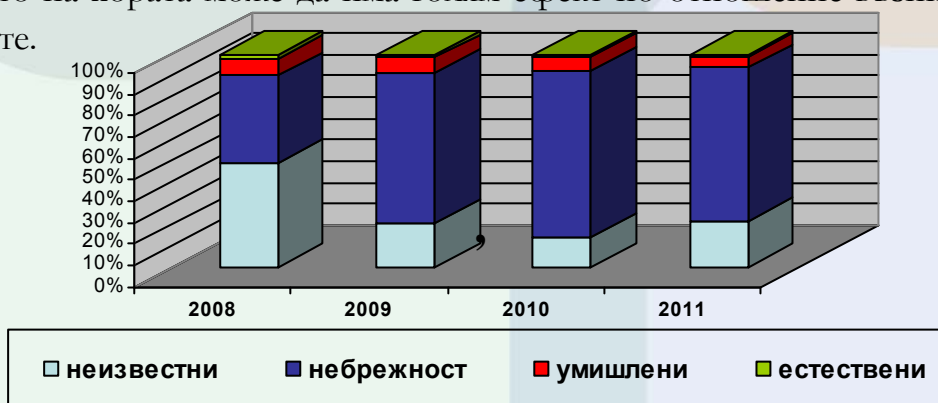
Недостатъци:

- финансирането зависи от приоритетите;
- няма държавно финансиране за превенция от бедствия, същото е задължение на общините;
- финансирането за превенция не може лесно да бъде пресметнато и отделено от стойността за възстановяване;
- първостепенно е възстановяването, не превенцията;
- не се използва ГИС;
- липса на методика и система за ранно оповестяване, регистриране и отчитане на горските пожари;
- недостатъчно оборудване за борба с пожарите;
- недостатъчно участие от страна на обществените организации и обществото в опазването на горите от пожари;
- ограничен бюджет за превенция от горски пожари, обучение и повишаване загрижеността на обществото;
- неразбиране на основните причини за произхода на горските пожари, поради липса на подробни данни;
- липсва бърз контакт с медиите за изясняване на обстановката и информиране на населението;

Повечето пожари на територията на Област Стара Загора са непосредствен резултат от човешката намеса в околната среда – мълните причиняват само между 1 и 2 % от пожарите. Равновесието е нарушено пряко или косвено от хората и следователно е логично да се приеме, че промяната в поведението на хората може да има голям ефект по отношение възникването на пожарите.

Хората причиняват пожари чрез редица свои дейности, които попадат в различни категории. Общозвестни примери са случайност, небрежност, нехайство, злонамереност или глупост, изгаряне на селскостопански отпадъци или незаконни сметища. Счита се, че голям процент от пожарите на залесени територии първоначално са възникнали върху селскостопански земи или изоставени такива.

Някои от рисковите фактори, които допринасят за сегашният режим на пожарите в Област Стара Загора са:

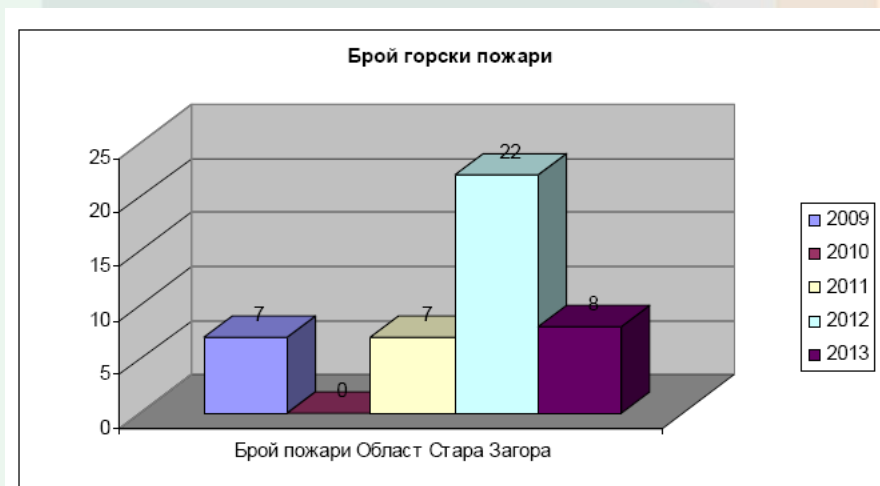
- Изоставената или занемарена селскостопанска земя представлява по-скоро опасност от възникване на пожар, отколкото препятствие.
- Ограничен брой на селските жители, готови да се включат в противопожарните дейности.
- Селските жители са предимно възрастни хора – много млади хора са се преместили в по-големите градове.
- Значителна част от хората работят в по-големите градове и поради това не могат да се включат незабавно в гасенето на пожари, а вероятно и не са заинтересовани да участват.
- Широко използване на огън в селскостопанската работа, което отчасти е неподходящо и опасно както по отношение на ориентацията във времето, така и защото е в противоречие със закона.
- Липса на ефективно обучение на местните селски жители по отношение на ползите за тях от използването на по-безопасни практики за боравене с огън.
- Схващането, че противопожарната служба е отговорна за защита от пожари. Много жители не оценяват правилно факта, че имат отговорности за защитата на собствените си имоти. В сезона на затишие на пожарите, когато условията не благоприятстват възникването на пожари, гасенето на пожари не представлява трудност. В тежките пожароопасни периоди, с много на брой пожари и неблагоприятно време, пожарните служби не могат да опазят всички имоти.

7. Анализ разходи – ползи.

	Съотношение ползи и разходи				
	2010	2011	2012	2013	
разходи за противопожарни мероприятия	27066	40887	38001	34125	140079
Минерализовани ивици, и прегради (км)	184,46	232,81	163,9	147,98	729,15
	0,006815	0,005694	0,004313	0,004336	0,005205

Брой пожари Област Стара Загора					
години	2009	2010	2011	2012	2013
Брой пожари	7	0	7	22	8

Предвидени мероприятия за защита на горските територии от пожари за пожароопасен сезон 2014 година:

- направа на нови МИ – 5,92 км.
- направа на нови лесокултурни ГП – 5,55 км.
- направа на нови МИ в лесокултурни ГП – 4,45 км.
- поддържане на 96,23 км. стари минерализовани ивици
- поддържане на 5,00 км. МИ в лесокултурни ГП
- осветление на МИ без материален добив – 40,10 дка

Предвидени средства 35 532 лв.

Предприети мерки за превенция и защита при риск от горски пожари.

За ограничаване на мащабите на възникнали пожари на територията на общината и областта са изградени следните съоръжения::

- Просеки - почистени от сухата растителност, посета и далекопроводи високо напрежение с ширина 20-30 м. – най-използваните и с най-голямо значение съоръжения за преминаване и придвижване на противопожарните сили и средства.

Лесокултурни прегради - това са просеки, почистени от суха растителност с ширина 5-10 м, които се прокарват през 400 до 500м. В големите комплекси млади иглолистни гори, както и широколистни такива, или между различните видове култури, за разграничаване на насаждения с различна пожарна опасност.

Защитни минерализовани ивици - това са изкуствено създадени противопожарни прегради с ширина от 3 до 5 м, почистени от всички горими материали до минералния почвен слой. Прекарват се по полезащитни пояси, както и отделяне на вилни и работни земи, стопански и жилищни сгради, промишлени предприятия, сметища, пътища, гробища и ж.п. линии. Не служат за преминаване на хора и техника, а като защитна преграда срещу огъня.

Най-голяма полза според нас имат мерките: 1) намаляване на ефекта от пожари и 2) подобряване на реакцията - свързани са с дългосрочно подобряване на инфраструктурата в горските територии, а също и с прякото участие на квалифициран персонал от ПБЗН и доброволни формирования.

На трето място - 3) намаляване на вероятността – изграждането на култура в населението от най-ранни години е задължително условие за намаляване на пожарите, свързани с небрежност и нехайство.

4) Подобряване на възстановяването със залесяване на пожароустойчиви видове се явява и като стъпка за превенция от евентуални бъдещи пожари.

Последствия от горските пожари

Последствията от горските пожари са свързани с огромни за мащабите на Р. България опожарени площи за кратък период от време. През последното десетилетие са засегнати са над 1.9 млн. куб. м. дървесина, като последствията са многостранни:

1. Екологични:

- обезлесяване и ерозия на почвите;
- промяна на водния отток, нарушаване на топлинния и воден баланс на екосистемите;
- унищожаване на уникални находища на редки, защитени видове и ендемични видове, ограничаване на биологичното разнообразие;

- влошаване на санитарното състояние на горите;
- намаляване поглъщателния капацитет на CO₂.

Щетите по отношение унищожаването на биологичното разнообразие и почвената ерозия практически са безвъзвратни.

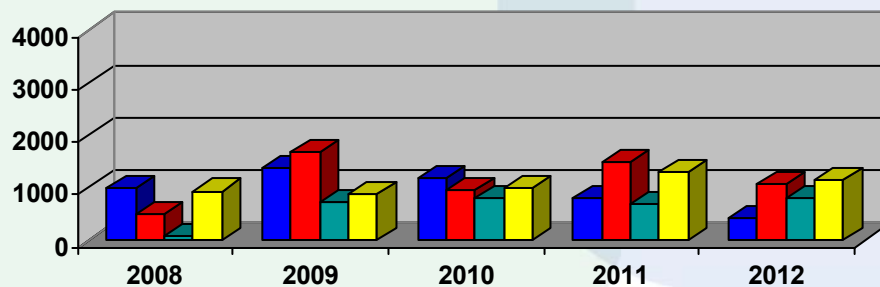
2. Икономически:

- похабяване на горски ресурси след дългогодишно инвестиране – загуба на дървесина. 68% от пожарите в иглолистните и 15% в широколистните са върхове, което ги превърна в трайно увредени насаждения, изискващи изкуствено възобновяване;
- извънредно отделяне на средства за ограничаване на вредните последици;
- намаляване продуктивността на земите и влошаване на растежните условия;
- намаляване на приходите.

3. Социални:

- влошаване на микроклимата и условията за стопанска дейност;
- разстройване и снижаване рекреационната стойност на ландшафта, спад в туристическия бизнес;

Опожарени горски площи (ha)

■ Иглолистна ■ Широколистна ■ Смесена ■ Треви, незалес. площи

Преките разходи за управление на пожарите включват:

- Допълнителни разходи за борба в отговор на възникналите пожари
- Разходи за възстановяване и за залесяване на опожарените площи
- Загуба на комерсиални гори и потенциално въздействие върху горската промишленост
- Загуба на селскостопанска продукция

Косвените разходи включват:

- Неблагоприятни въздействия върху околната среда – обикновено не се изразяват количествено, но са значителни
- Потенциално въздействие върху туризма
- Щети в регионалните и местните икономики, а следователно и в икономиката на страната

Мениджъри по проект "Prisma"

Регион по безопасност Юг- Холандия

Водещ партньор, Холандия

Нико ван Ос n.van.os@vrzhz.nl

+31651341450

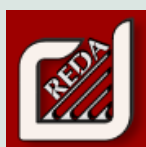

Северен регион Талин

Естония

Хелмут Халемаа, helmut.hallemaa@gmail.com

+37256562440

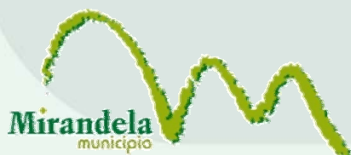

АРИР – Стара Загора

България

Румяна Грозева office@szeda.eu

+35942605007

Община Мирандела

Португалия

Соня Гонсалвес misrar@cm-mirandela.pt

+351932657047

Община Авейро

Португалия

Рита Сеабра misrar@cm-aveiro.pt

+351961621142

PRISMA

spatial
public emergency
information process
advocacy risks
European
crisis risk MiSRaR implementation
fires assessment safety measures disaster
networking financing hazard plan development lobby partners
mitigation

